

Warszawa, 11 października 2021 roku

Sprawa: Nazwa sprawy
Znak sprawy: DZP12.K076.459.2021

Kontakt: Sekretariat DZP
tel. +48 22 694 38 50
e-mail: sekretariat.DZP@mf.gov.pl

Sławomir Siwy
Przewodniczący
ZZ Celnicy PL

W związku z pismem Związku Zawodowego Celnicy PL nr ZZ Celnicy PL –41/21 z 2 sierpnia 2021 roku przedstawiam stanowisko w zakresie zagadnień, należących do właściwości Departamentu Zwalczania Przeszeczności Ekonomicznej (dalej Departament DZP):

Organizacja działań kontrolnych na drogach w komórkach realizacji oraz współpraca z innymi służbami.

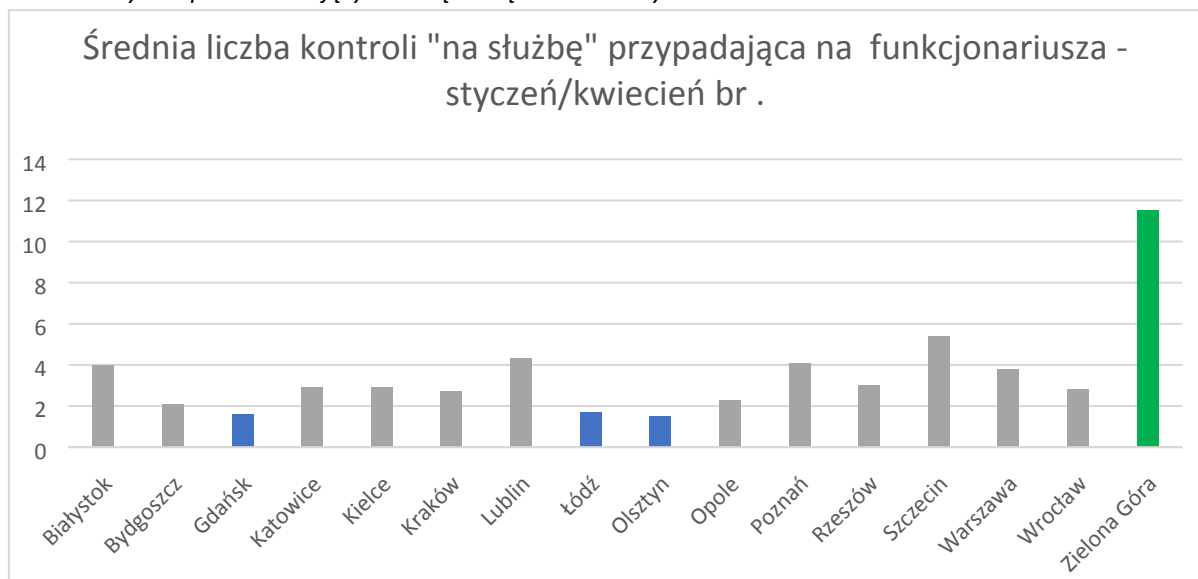
Departament DZP na bieżąco współpracuje z Biurem Kontroli Opłaty Elektronicznej w GITD w zakresie spraw związanych z prowadzeniem kontroli pojazdów ciężkich i lekkich, w celu ujednolicenia i zestandaryzowania sposobu prowadzenia kontroli przez funkcjonariuszy SCS i inspektorów ITD. W ramach tej współpracy wymieniane są informacje i doświadczenia służb prowadzących kontrole drogowe. Tego typu podejście pozwala na szerokie spojrzenie i tym samym powstanie ujednoliconych wytycznych dla kontrolujących w oparciu o najlepszą wiedzę. Należy jednak zauważyć, że konsultowanie z Komendą Główną Policji i GITD limitów kontroli dla Służby Celno-Skarbowej jest nieuzasadnione, ze względu na inną specyfikę działań kontrolnych tych służb oraz zakres realizowanych zadań.

Odnosząc się do zagadnień związanych z czynnościami wykonywanymi przez funkcjonariuszy w czasie służby należy zauważyć, że za organizację kontroli, kompetencje zespołu kontrolnego, jego skład osobowy a tym samym zabezpieczenie zasobów ludzkich odpowiadają kierownicy jednostek organizacyjnych. Opracowanie przez Ministerstwo Finansów szczegółowych wytycznych, uwzględniających lokalne uwarunkowania jednostek byłoby działaniem nieracjonalnym, nie przynoszącym oczekiwanych przez funkcjonariuszy efektów, podobnie jak opracowanie szczegółowego planu wraz z harmonogramem czasowym prowadzonych przez funkcjonariuszy kontroli. Wytyczne ogólne uwzględniają tzw. czynnik ludzki, dzięki któremu funkcjonariusz może wykonywać swoje zadania, bazując na swoim doświadczeniu i swobodnie dysponując czasem zależnie od sytuacji i obciążenia.

Procedury postępowania i normy kontroli

Departament DZP pismami z 2 czerwca oraz 30 czerwca (DZP12.K077.70.2021) przekazał do naczelników UCS Wytyczne dot. realizacji zadań w związku z wejściem w życie zmian *ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym* (Dz. U. poz. 1005 z 2 czerwca 2021 oraz *ustawy z dnia 6 maja 2020 r. o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2020 r., poz.1087) (dalej udp). W przedmiotowych określono m.in. minimalną liczbę siedmiu kontroli drogowych przypadających do wykonania na jednego funkcjonariusza wchodzącego w skład zespołu kontrolnego, w ramach jednej dwunastogodzinnej służby. Liczba ta bazuje na analizie danych związanych z realizacją czynności kontrolnych na przestrzeni ostatnich miesięcy.

1. Wykres przedstawiający średnią liczbę zrealizowanych kontroli

Brano przy tym pod uwagę m.in. faktyczny (efektywny) czas realizacji czynności na drodze. Realizacja kontroli na poziomie 2-4 kontroli na funkcjonariusza daje 4-8 kontroli na zespół kontrolny podczas 12 godzin służby. Dodatkowo, celem dostosowania założeń wynikających z Wytycznych do uwarunkowań związanych z funkcjonowaniem urzędów celno-skarbowych wprowadzono rozwiązanie pozywające kierownikowi jednostki organizacyjnej na podejmowanie działań zmierzających do dokonania ich zmiany w związku np. z koniecznością realizacji innych zadań przez podległych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej: „*Decyzję o trwałym lub czasowym podwyższeniu albo jednorazowym uzasadnionym obniżeniu dziennej normy kontroli może wydać kierownik jednostki lub osoby przez niego upoważnione*”.

Inne proponowane przez ZZ Celnicy PL określenie minimalnej liczby kontroli nie odzwierciedlałoby faktycznego obciążenia funkcjonariuszy czynnościami kontrolnymi. Opracowując założenia do mierników, uwzględniono także szacunki dotyczące czasu trwania kontroli drogowej przekazane przez poszczególne Urzędy Celno-Skarbowe (UCS), które wskazywały, że kontrola bezwynikowa zajmuje kontrolującemu około 30 minut. W uzasadnionych przypadkach, uwzględniono możliwość podjęcia decyzji o jednorazowym obniżeniu dziennej normy kontroli przez kierownika jednostki lub osoby przez niego upoważnione.

W celu zapobieżenia w wykonywaniu tzw. „pustych” kontroli, w powyższych Wytycznych wprowadzono wymóg minimalnej 30% skuteczności typowania do kontroli SENT tj. 30% rzeczywiście przeprowadzonych kontroli przewozu towarów wrażliwych, których przewóz podlega systemowi monitorowania w stosunku do łącznej ilości przeprowadzonych kontroli.

Ponadto pismem z dnia 2 czerwca oraz 10 czerwca 2021 (nr j/w) celem właściwego przygotowania i realizacji działań kontrolnych na autostradzie przez funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej Urzędów Celno-Skarbowych, zobligowano Naczelników UCS w Poznaniu, Wrocławiu, Opolu, Katowicach i Łodzi do opracowania i skoordynowania planów działań kontrolnych pomiędzy wskazanymi Urzędami Celno-Skarbowymi.

Jednocześnie, we współpracy z Departamentem Prawnym przygotowywane zostały Wytyczne w zakresie stosowania art.13k (kary pieniężne) udp. W przypadku wypracowania nowych praktyk w stosowaniu powyższych przepisów Departament DZP będzie przekazywał wytyczne celem jednolitego stosowania przepisów przez wszystkie jednostki organizacyjne KAS. Ponadto trwają obecnie prace zmierzające do uruchomienia w zasobach modułu CKD (wykorzystywanego w SPOE KAS) kontroli z obszaru SENT. Efektem tych prac będzie optymalizacja realizowanych czynności kontroli drogowej oraz dokumentowanie kontroli w jednym systemie. Pozwoli to na bardziej efektywne wykorzystanie czasu służby funkcjonariuszy i tym samym ułatwi ich codzienną pracę.

Niezależnie od dotychczas powyższych działań Departament DZP podjął prace, zmierzające do kompleksowej oceny obciążenia zadaniami komórek realizacji z uwzględnieniem nowych zadań z zakresu kontroli transportu drogowego i poboru opłat drogowych.

Przygotowanie do realizacji nowych zadań (kontrola e-Toll/ viaToll) w tym szkolenia dla komórek realizacji.

Departament DZP przygotował dla przyszłych użytkowników modułu CKD cykl szkoleń, które ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju, nie mogły być zorganizowane w formie stacjonarnej i zostały przeprowadzone z wykorzystaniem komunikatora MS Teams w maju br. W wyznaczonych terminach szkoleń (5 dni), udział wzięło ponad 1000 uczestników, z czego ok. 80% to przedstawiciele Krajowej Administracji Krajowej, a ok. 20% przedstawiciele ITD oraz Komendy Głównej Policji. Odbłyły się również oddzielne spotkania instruktażowe dla naczelników wydziałów i kierowników referatów realizacji UCS. Program szkoleń, forma prowadzenia oraz stopień zaangażowania osób prowadzących dla każdego dnia szkoleń i grupy była taka sama, przez co zarówno funkcjonariusze SCS jak i inspektorzy ITD mieli takie same możliwości zapoznania się z nowymi obowiązkami związanymi z uruchomieniem SPOE KAS. W trakcie każdego ze szkoleń była możliwość zadawania pytań, na które zostały udzielane odpowiedzi. Ponadto dla uczestników zostały udostępnione materiały ze szkolenia, adres kontaktowy umożliwiający bezpośrednie zadawanie pytań związanych z wejściem w życie systemu e-TOLL i dodatkowo funkcjonowania modułu Centrum Koordynacji Działania. Udostępnione zostało również środowisko testowe, dla każdej osoby, która wystąpiła o taki dostęp. Inspektorzy ITD brali czynny udział w testach, poprzez wykonywanie scenariuszy testowych i zgłaszanie uwag / sugestii do developerów modułu CKD, którzy na bieżąco analizowali / uwzględniali je w toku prac. Opublikowane zostały na stronie ckd.mf.gov.pl (dostępne po zalogowaniu) również instrukcje opisujące funkcjonalność kontroli mobilnej w module CKD.

Ponadto z informacji przekazanych przez naczelników UCS jako odpowiedź na pismo z dnia 17 lipca (nr j/w), wynika że istnieją możliwości konsultacji na poziomie regionalnym z inspektorami WITD oraz uzyskania wsparcia merytorycznego, także poprzez szkolenia realizowane przez Wojewódzkich Inspektorów Transportu Drogowego w zakresie nowych zadań Służby Celno-Skarbowej.

Sytuacja w komórkach realizacji/ działach kontroli mobilnej w części dotyczącej sprzętu i środków transportu.

Zakup sprzętu informatycznego realizowany jest przez CIRF i jednostki KAS w ramach środków budżetowych znajdujących się w planach finansowych jednostek zgodnie z uprzednio zgłoszonymi potrzebami jednostek.

Zakup samochodów służących do realizacji zadań służbowych KAS prowadzony jest przede wszystkim przez dwie jednostki wyznaczone zarządzeniem Szefa KAS (Wrocław i Warszawa). Wyznaczona zarządzeniem jednostka, w celu zakupu pojazdu służbowego przygotowuje opis przedmiotu zamówienia, który powinna konsultować z pozostałymi jednostkami KAS dla których realizują zakupy. Zgłoszony przez Związek problem nie był sygnalizowany w dotychczasowej korespondencji i w związku tym zostanie poddany analizie po zgromadzeniu odpowiedniego materiału w sprawie.

Wzmocnienie kadrowe pionów zwalczania przestępczości ekonomicznej, zmiana przepisów o czasie służby funkcjonariuszy

W 2020 r. była opracowywana etatyzacja w KAS. Departament DZP realizował projekt w zakresie pionu zwalczania przestępczości ekonomicznej. Według dokonanej analizy potwierdzono braki kadrowe, głównie w komórkach dochodzeniowo-śledczych oraz komórkach realizacji. Opracowana etatyzacja była przekazana do Departamentu DBM. Na dzień dzisiejszy Departament DZP podtrzymuje swoje stanowisko i potwierdza konieczność wzmocnienia kadrowego w celu zapewnienia właściwej realizacji zadań. Dodatkowo w odniesieniu do uwag ZZ Celnicy PL dotyczących czasu służby, Departament DZP potwierdza zasadność zmiany rozporządzenia w zakresie niekorzystnych rozwiązań w Służbie Celno-Skarbowej w odniesieniu do innych służb mundurowych

Zmiany ustawy SENT – dot. propozycji zawartych w załączniku: likwidacja MM/objęcie systemem osób fizycznych.

Departament DZP prowadzi prace legislacyjne nad zmianą przepisów regulujących system monitorowania przewozu i obrotu, w tym dotyczące wskazanych w wystąpieniu propozycji uszczelnienia systemu. Na etapie uzgodnień wewnętrznych projekt zostanie przekazany do uzgodnień m.in. do wszystkich IAS i UCS. Na etapie uzgodnień zewnętrznych i konsultacji społecznych projekt, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. Dodatkowo informacja o zamieszczeniu projektu w BIP RCL zostanie przekazana na skrzynki mailowe organizacji związkowych oraz organizacji zrzeszających podmioty gospodarcze zajmujące się obrotem i przewozem towarów objętych systemem monitorowania towarów wrażliwych.

Z wyrazami szacunku

Dyrektor

Departamentu Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej

Edward Komorowski

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/